

ARANYOKLEVELET

adományoz

Vasbányai Ferenc

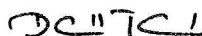
úrnak

50

éven át kifejtett
értékes szakmai tevékenységének elismeréseként.

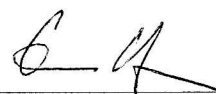
Ezt a díszoklevelet az Egyetem pecsétjével
és aláírásunkkal megerősítve adjuk ki.

Budapest, 2008. október 30.

a Bölcsészettudományi Kar dékánja

rektor

Jubileumi diploma átadó ünnepség

2008. október 30. 10 óra (rubin, vas, gyémánt, arany)

2008. október 30. 13 óra (arany)

Kedves és tisztelt Kollégák!

Kedves Vendégeink!

Hölgyeim és Uraim!

Szép és fontos ünnepe az 1635-ben Nagyszombaton, Pázmány Péter kezdeményezésére és költségén létrejött egyetemünknek az arany-, a gyémánt-vas, és rubindiplomák átnyújtása. Azt jelenti ez a felemelő alkalom, hogy az itt 50, 60, 65, 70 évvel ezelőtt végzett kollégák egész életükben az egyetem polgárainak is tekintették magukat, az egyetemmel való kapcsolatuk lélekben nem szakadt meg, akár tanárként, akár könyvtárosként, akár kutatóként dolgoztak vagy a kultúra más területein tevékenykedtek. Az egyetem is így tekintett kedves Mindnyájukra. Nemcsak Önök, az Alma mater is tudatában volt küldetésének. Tudatában volt feladatának 1769-ben, amikor Mária Terézia uralkodása idején megszervezték az orvostudományi kart, meg 1777-ben, amikor az ország földrajzi központjába, Budára költözött az intézmény, meg később is. Az Önök tanulmányi idejében is. Az itt tanító professzorok, köztük sokan a Magyar Tudományos Akadémia és a nemzetközi tudós társaságok tagjai, elkötelezett hívei voltak tudományszakuknak. A tudomány, a kultúra és a kultúraközvetítés éthoszáat hirdették és képviselték.

A legjobb egyetemi tanáraikhoz: Erdey-Grúz Tiborhoz, Marx Györgyhez, Zsirai Miklóshoz, Pais Dezsőhöz, Eckhart Sándorhoz és másokhoz hasonlóan – Önök is szabad szellemű emberek lettek. 1943-ban, 1948-ban és 1958-ban, amikor átvették diplomájukat, nemcsak a személyessé tett, átlényegített tudományukat képviselték; úgy gondolták, az ember nem kizárólag „tudás”, az ember mindenekelőtt értékválasztás, jellemszilárdság, következetesség. Ennek

megfelelően tanítottak és éltek. Tudományközvetítő tevékenységükben – akarva-akaratlanul – többen is érvényesítették Horváth János professzor jelszavát: „Lázítás nélkül felszabadítani és erőszak nélkül megkötni.” Mit jelent ez? Az ifjúság, minden korban és minden időben, fel akart szabadulni az előtte járók beidegződéseitől és tapasztalatától. A jó szakemberek ezt a felszabadulást mindig segítették. Egyrészt azzal, hogy magukkal egyenrangúnak tekintették a fiatalokat, ismerték saját elméleteik bizonytalan pontjait, tudás-hiányait, felajánlották-megnevezték azokat a részeket, ahol tudás-revízióra volt szükség. Másrészt tudták, hogy csak lázadásból nem épülhet fel egyetlen nemzedék (egyetlen ország) sem. El kell vezetni a fiatalokat addig a pontig, amíg a változtatással a racionalitás nem sérül, s ott finom tapintattal be kell láttatni: ezen az úton ma még nem lehet továbbmenni. A felszabadítás-támogatás így járt együtt Horváth János és az Önök munkájában okos és elvszerű tiltással.

Jellempróbáló időkben kezdték meg a munkát. Mindannyiuk diplomás élete történelmi sorsfordulóra esett. 1943-ban, bombatámadások közepette, az elveszett háború biztos tudatában akadtak, akik gyors politikai elköteleződéssel kívántak helyzetükön javítani. Egy ilyen korszakra emlékezett Márai Sándor egyik naplójában 1948-ban, a politikai hatalomváltás időszakában, a jelszavak követése és a felelős döntés lehetősége egyaránt megvolt. Rónay György és Pilinszky János életpályája a bizonyíték rá, miként kell megalázó napi robotot vállalni csak azért, hogy az ember belső függetlenségét megőrizze. Az 1958 szeptemberében két-három hónappal Nagy Imre és társai kivégzését követően, egyformán kínálkozott mindenkinek a politikai szerepvállalás és a „szakmába-merülés”.

Kedves, ünnepelt kollégáim, akik percekben belül átveszik az egyetem elismerő, kitüntető diplomáját, mindig a tisztesség útját választották. Vagy kizárólag élethivatásuknak éltek: tanítottak, a kultúrához mint sűrített élettapasztalathoz vezettek el generációkat a könyvtárban, a tudomány eredményeit gyarapították, új felismerésekhez jutottak el, a kulturális javak

létrehozatalában és közvetítésében telt el munkás életük, vagy szerepet vállaltak a társadalmi-politikai életben, s mikor felismerték, hogy a szerepvállalás kompromisszum-kiteljesítés lehet csak, visszaléptek az eredeti hivatásuk keretei közé. Önöket, kedves Mindannyiukat nem „kívülről” hanem „belülről” vezérelte a meggyőződésük.

Nyugodt lélekkel érkeztek el a mai ünnepre. Valóságban vagy gondolatban itt vannak Önökkel feleségük, férjük, gyerekeik, rokonaik, itt vannak tanítványaik, munkatársaik, életük tanúi. Amikor visszapillantanak a megtett útra, ami valószerűtlenül gyorsan röppent el, szeretteiket is maguk körül látják. Látják ugyanekkor az egykor 18 és 23 éves önmagukat. Tanáraikat. Találkoztak most évfolyamtársaikkal. Örültek egymásnak. Ez az öröm-ünnep azonban csupán egyetlen állomás személyes sorsukban. Sok öröm vár még Önökre!

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Rektori Tanácsa és Szenátusa nevében békés, nyugodt, erőben-egészségben gazdag éveket kívánok Önöknek! Őrizzék tovább emlékeikben az itt eltöltött időszakot! Legyen ez az időszak még hosszú-hosszú ideig olyan közös pont, melyre visszagondolva meg tudják határozni a felnőtté válás, a szellemi beérkezés, a hivatás-választás idejét!

Éljenek boldogan! Éljenek békességben!